

Raport o sytuacji absolwentów na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży w 2011 roku

Kwalifikacje i specjalności bezrobotnych absolwentów z obszaru działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży w 2011 roku opisano stosując wprowadzoną 1 lipca 2010 roku klasyfikację zawodów i specjalności¹ (wg 6-cyfrowego kodu). Opracowanie składa się z dwóch części osobno dla Powiatu Łomżyńskiego i Miasta Łomży.

Część diagnostyczna stanowiąca ogólny opis sytuacji bezrobotnych absolwentów na lokalnym rynku pracy (m. in. poziom bezrobocia, napływ i odpływ bezrobotnych, struktura wg płci) dotyczy całego 2011 roku i również jest wykonana oddzielnie dla każdego z powiatów.

Podstawą merytoryczną analizy wg zawodów i specjalności sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych funkcjonujących na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży są dane statystyczne zawarte w aplikacji monitoring zawodów, Załącznikach Nr 3 do sprawozdań MPiPS – 01 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za II półrocze 2011 rok” dla Miasta Łomża i Powiatu Łomżyńskiego oraz informacji GUS o studentach i absolwentach szkół wyższych w roku akademickim 2010/2011.

MIASTO ŁOMŻA

Przewidywanie zmian struktury wg zawodów i specjalności bezrobotnych absolwentów na lokalnym rynku pracy w roku przyszłym, bez przeprowadzenia stosownych badań dotyczących popytu lokalnych pracodawców na pracowników o konkretnych specjalnościach zawodowych, jest działaniem dość ryzykownym. Szczególnie trudno jest prognozować sytuację absolwentów szkół wyższych działających na terenie Łomży z uwagi na brak danych o wielkości ich populacji. W związku z powyższym poniższa informacja opiera się przede wszystkim na populacjach absolwentów posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe, ogólne, średnie techniczne i policealne.

Tabela Nr 1. Liczba i struktura bezrobotnych absolwentów w Mieście Łomża posiadających zawód w 2011 roku

Stan na koniec okresu

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni absolwenci-razem	Bezrobotni absolwenci-kobiety	Udział bezrobotnych absolwentów w grupie zawodowej w %	Struktura bezrobotnych absolwentów posiadających zawód w %
1.	"000000"	Bez zawodu	891	74	48	8,3	xxxxxxxx
2.	"242190"	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	21	15	13	71,43	8,58

¹ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania z dnia 27 kwietnia 2010 r., (Dz.U. Nr 82, poz. 537 z dnia 17.05.2010 r.).

3.	"235107"	Pedagog	30	10	8	33,33	5,72
4.	"522301"	Sprzedawca*	318	10	7	3,14	5,72
5.	"228903"	Kosmetolog	9	7	7	77,78	4
6.	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	46	6	4	13,04	3,43
7.	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	50	6	0	12	3,43
8.	"263102"	Ekonomista	17	5	2	29,41	2,86
9.	"214503"	Inżynier technologii żywności	7	4	4	57,14	2,29
10.	"222101"	Pielęgniarka	14	4	4	28,57	2,29
11.	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	28	4	3	14,28	2,29
12.	"422402"	Technik hotelarstwa*	18	4	2	22,22	2,29
13.	"514101"	Fryzjer*	47	4	4	8,51	2,29
14.	"228301"	Fizjoterapeuta	7	3	2	42,86	1,72
15.	"261901"	Asystent prawny	6	3	2	50	1,72
16.	"261906"	Prawnik legislator	7	3	1	42,86	1,72
17.	"263401"	Psycholog	9	3	2	33,33	1,72
18.	"751201"	Cukiernik*	29	3	1	10,34	1,72
19.	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	38	3	1	7,89	1,72
20.	"211301"	Chemik	2	2	2	100	1,14
21.	"214110"	Towaroznawca	5	2	2	40	1,14
22.	"242217"	Specjalista administracji publicznej	29	2	1	6,9	1,14
23.	"242224"	Specjalista do spraw stosunków międzynarodowych	3	2	1	66,67	1,14
24.	"263204"	Socjolog	10	2	2	20	1,14
25.	"263302"	Historyk	5	2	1	40	1,14
26.	"264302"	Filolog - filologia obcojęzyczna	9	2	2	22,22	1,14
27.	"311504"	Technik mechanik*	45	2	0	4,44	1,14
28.	"322001"	Dietetyk*	2	2	2	100	1,14
29.	"331403"	Technik ekonomista*	82	2	2	2,44	1,14
30.	"432103"	Magazynier	29	2	0	6,9	1,14
31.	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	12	2	2	16,67	1,14
32.	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	21	2	0	9,52	1,14
33.	"732303"	Introligator poligraficzny	6	2	2	33,33	1,14
34.	"143190"	Pozostali kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury	1	1	1	100	0,57
35.	"213205"	Inżynier rolnictwa	24	1	0	4,76	0,57
36.	"213303"	Specjalista ochrony środowiska	4	1	1	25	0,57
37.	"214202"	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	3	1	1	33,33	0,57
38.	"214914"	Inżynier technologii drewna	1	1	0	100	0,57
39.	"216201"	Architekt krajobrazu	1	1	1	100	0,57
40.	"216505"	Inżynier geodeta - geodezyjne pomiary podstawowe i satelitarne	1	1	0	100	0,57
41.	"228204"	Specjalista zdrowia publicznego	7	1	1	14,28	0,57
42.	"233025"	Nauczyciel wychowania fizycznego	5	1	0	20	0,57

43.	"234118"	Nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej	2	1	0	50	0,57
44.	"241306"	Specjalista do spraw finansów	7	1	1	14,28	0,57
45.	"242102"	Koordinator projektów unijnych	1	1	1	100	0,57
46.	"242219"	Specjalista do spraw integracji europejskiej	3	1	1	33,33	0,57
47.	"242222"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	4	1	1	25	0,57
48.	"251401"	Programista aplikacji	1	1	0	100	0,57
49.	"251902"	Specjalista zastosowań informatyki	6	1	0	16,67	0,57
50.	"252302"	Inżynier systemów i sieci komputerowych	11	1	0	9,09	0,57
51.	"263301"	Filozof	1	1	1	100	0,57
52.	"263306"	Teolog	2	1	0	50	0,57
53.	"311204"	Technik budownictwa*	29	1	0	3,45	0,57
54.	"311303"	Technik elektryk*	10	1	0	10	0,57
55.	"311408"	Technik elektronik*	8	1	0	12,5	0,57
56.	"311410"	Technik mechatronik*	1	1	0	100	0,57
57.	"311512"	Technik mechanizacji rolnictwa*	8	1	0	12,5	0,57
58.	"321301"	Technik farmaceutyczny*	2	1	1	50	0,57
59.	"324002"	Technik weterynarii*	13	1	1	7,69	0,57
60.	"325511"	Technik ochrony środowiska*	6	1	1	16,67	0,57
61.	"332203"	Przedstawiciel handlowy	12	1	1	8,33	0,57
62.	"334390"	Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	4	1	1	25	0,57
63.	"341205"	Pracownik socjalny	2	1	1	50	0,57
64.	"351203"	Technik informatyk*	6	1	0	16,67	0,57
65.	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	16	1	1	6,25	0,57
66.	"421104"	Kasjer walutowy	1	1	1	100	0,57
67.	"512001"	Kucharz*	36	1	1	2,78	0,57
68.	"513202"	Barman	12	1	0	8,33	0,57
69.	"514105"	Technik usług fryzjerskich*	1	1	1	100	0,57
70.	"516990"	Pozostali pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	1	1	1	100	0,57
71.	"522305"	Technik handlowiec*	16	1	1	6,25	0,57
72.	"532102"	Opiekun medyczny*	1	1	1	100	0,57
73.	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	4	1	0	25	0,57
74.	"713101"	Malarz - tapeciarz*	2	1	0	50	0,57
75.	"713201"	Lakiernik*	1	1	0	100	0,57
76.	"741103"	Elektryk*	5	1	0	20	0,57
77.	"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	2	1	0	50	0,57
78.	"752205"	Stolarz*	89	1	0	1,12	0,57
79.	"753105"	Krawiec*	56	1	1	1,78	0,57
80.	"811105"	Operator koparko - ładowarki	2	1	0	50	0,57
81.	"931205"	Robotnik drogowy	9	1	0	11,11	0,57
82.	"941201"	Pomoc kuchenna	19	1	1	5,26	0,57
83.	"962106"	Kolporter	2	1	1	50	0,57

Ogółem	2313	249	160	10,76	99,97
--------	------	-----	-----	-------	-------

Źródło: Dane statystyczne źródłowe Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za 2011 rok, obliczenia własne.

Uwaga: Pod pojęciem bezrobotny absolwent należy rozumieć bezrobotnego w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły

*- oznacza zawody szkolne

Na koniec 2011 roku w ewidencji bezrobotnych z miasta Łomży zarejestrowanych było 249 bezrobotnych osób w okresie 12 miesięcy od ukończenia nauki, w tym 160 kobiet. Bezrobotni absolwenci stanowili 6,4% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych (3859 osób) w mieście, czyli o 0,4 punktu procentowego mniej niż rok wcześniej. Bezrobotne absolwentki stanowiły 64,2% tej subpopulacji. W porównaniu do ubiegłego roku udział bezrobotnych kobiet w tej populacji zwiększył się o 4,2 punktów procentowych. Od kilku lat obserwuje się wzrost przewagi kobiet w tej populacji bezrobotnych, co najprawdopodobniej wynika z poniżej wymienionych przyczyn:

- kobiety częściej niż mężczyźni w danej grupie wiekowej legitymują się wykształceniem wyższym i średnim;
- kobiety są lepiej wykształconą grupą, choć nie jest to sprzężone ze strukturą zawodów i wynagrodzeń;
- kobiety – w porównaniu do mężczyzn – konsekwentniej poszukują zatrudnienia w zawodzie wyuczonym;
- aktywność zawodowa kobiet na lokalnym rynku pracy jest niższa niż mężczyzn (w Polsce należy do jednych z najniższych wśród państw członkowskich);
- czynniki osobowościowe wynikające z płci, oraz słaba promocja kształcenia ustawicznego jako narzędzia, umożliwiającego elastyczne dostosowywanie się do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców;
- prawie na pewno naruszenie przez lokalnych pracodawców równości szans wg płci przy zatrudnianiu pracowników;
- czynniki kulturowe, tradycyjne postrzeganie funkcji społecznej kobiety w rodzinie;
- niedostateczna promocja aktywnej postawy na rynku pracy oraz niedostosowany system kształcenia do wymagań pracodawców;
- system edukacji w Łomży sprzyjający bardziej zatrudnianiu mężczyzn niż kobiet na lokalnym rynku pracy.

Populacja nowo rejestrujących się absolwentów z terenu miasta Łomży – w ciągu omawianego okresu – liczyła 505 bezrobotnych i dominowały w niej kobiety (59,4%). Wśród bezrobotnych absolwentów 164 osoby (32,5%) nie posiadały zawodu. Wśród tej subpopulacji zarejestrowanych było 91 bezrobotnych kobiet bez zawodu, które stanowiły 55,5%. Bezrobotni absolwenci stanowili 12,3% w ogólnym „napływie” bezrobotnych (4110 osób) w tym czasie.

Na koniec grudnia 2011 roku bezrobotni absolwenci z miasta Łomży zarejestrowani byli w 82 zawodach i specjalnościach. W tym samym czasie bezrobotnych z miasta Łomży przyporządkowano do 471 grup zawodów i specjalności. Oznacza to, że tylko w 17,4% wszystkich sklasyfikowanych w tym czasie zawodach byli zarejestrowani bezrobotni absolwenci. W porównaniu do 2010 roku bezrobotni absolwenci „wystąpili” w mniejszej liczbie zawodów i specjalności (mniej o 15 grup), a także udział zawodów, w których zostali

zarejestrowani był mniejszy o prawie 8 punktów procentowych (wynosił około 25%) w ogółem zawodów i specjalności występujących na miejskim rynku pracy.

Najliczniejsze grupy tworzyli bezrobotni absolwenci w zawodach: pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji (15 absolwentów, udział w populacji absolwentów posiadających zawód wyniósł 8,57%), pedagog i sprzedawca (odpowiednio po 10 osób i 5,71%), kosmetolog (7 i 4,0%), specjalista do spraw marketingu i handlu oraz mechanik pojazdów samochodowych (6 i 3,43%), ekonomista (5 i 2,86%), inżynier technologii żywności, pielęgniarka, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik hotelarstwa, fryzjer (po 4 bezrobotnych, którzy stanowili 2,28% j.w.).

Liczebność bezrobotnych absolwentów w 6 grupach zawodów i specjalności wynosiła 3 osoby. Po dwóch bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych zanotowano w 14 grupach zawodów i po jednym w 50.

Warto zwrócić uwagę, że w niektórych zawodach reprezentowanych przez bezrobotnych absolwentów występuje również dość duże bezrobocie. Np. w grupie: pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji na koniec 2011 roku zarejestrowanych było 21 bezrobotnych, w tym aż 15 absolwentów, którzy stanowili ponad 70%. Podobna sytuacja występuje wśród:

- pedagogów – 30 bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2011 roku, a bezrobotni absolwenci stanowili 1/3 populacji;
- kosmetologów – 9 bezrobotnych, w tym 7 absolwentów, którzy stanowili prawie 78% populacji;
- ekonomistów – 27 osób, gdzie co prawie trzeci bezrobotny to absolwent (5 osób);
- inżynier technologii żywności – 7 bezrobotnych, w tym 4 absolwentów, czyli ponad 57%;
- fizjoterapeuta – 7 bezrobotnych, a udział absolwentów wyniósł prawie 43%;
- asystent prawny – 6 bezrobotnych, a absolwenci stanowili 50%;
- prawnik legislator – 7 zarejestrowanych osób, w ty, 3 bezrobotnych absolwentów, którzy stanowili prawie 43% populacji;
- psycholog – 9 bezrobotnych, w tym 1/3 absolwentów.

Na lokalnym rynku pracy w Łomży występują bardzo małe liczebnie grupy zawodów, w których udział bezrobotnych absolwentów przekracza 50%. Do nich zależą zawody: specjalista do spraw stosunków międzynarodowych – na 3 zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2011 roku 66,7% to absolwenci; dietetyk, chemik – po 2 bezrobotnych, którzy mają status absolwenta.

Wiele zawodów reprezentowanych jest tylko przez absolwentów, ale z uwagi na ich małą liczebność nie mają większego znaczenia dla sytuacji na rynku pracy w mieście. W zawodach takich jak np.: inżynier technologii drewna, programista aplikacji, filozof, technik mechatronik, kasjer walutowy, czy lakiernik zarejestrowana jest 1 osoba bezrobotna, która jednocześnie ma status absolwenta.

Tabela Nr 2. Struktura zawodowa absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów w powiecie m. Łomża w latach 2011 i 2012

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2011	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2011	w tym Bezrobotni absolwenci ze szkół danego powiatu	Przewidywani absolwenci w roku 2012	(5):(3) w %
1	2	3	4	5	6	7
Wykształcenie policealne i średnie zawodowe						
"233011"	Nauczyciel języka niemieckiego	11	0	0	9	0
"264302"	Filolog - filologia obcojęzyczna	15	0	0	28	0
"311104"	Technik geodeta*	25	0	0	21	0
"311204"	Technik budownictwa*	30	1	1	39	3,3333
"311209"	Technik urządzeń sanitarnych*	5	0	0	6	0
"311303"	Technik elektryk*	0	0	0	0	0
"311408"	Technik elektronik*	17	1	1	18	5,8824
"311410"	Technik mechatronik*	20	1	1	26	5
"311504"	Technik mechanik*	28	2	2	0	7,1429
"311513"	Technik pojazdów samochodowych*	0	0	0	31	0
"311922"	Technik technologii drewna*	17	0	0	16	0
"314202"	Technik architektury krajobrazu*	12	0	0	17	0
"314207"	Technik rolnik*	0	0	0	0	0
"314403"	Technik technologii żywności*	69	0	0	51	0
"321301"	Technik farmaceutyczny*	66	1	1	87	1,5152
"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	32	2	2	41	6,25
"323003"	Biomasażysta	19	0	0	20	0
"324002"	Technik weterynarii*	68	0	0	52	0
"325402"	Technik masażyста*	0	0	0	14	0
"325509"	Technik bezpieczeństwa i higieny pracy*	0	0	0	48	0
"325511"	Technik ochrony środowiska*	24	1	1	0	4,1667
"325601"	Ratownik medyczny*	80	0	0	74	0
"331402"	Technik agrobiznesu*	27	0	0	25	0
"331403"	Technik ekonomista*	60	2	2	52	3,3333
"333107"	Technik logistik*	0	0	0	19	0
"334306"	Technik administracji*	38	0	0	56	0
"343204"	Plastyk*	32	0	0	40	0
"343602"	Muzyk*	7	0	0	5	0
"351103"	Technik teleinformatyk*	22	0	0	24	0
"351203"	Technik informatyk*	23	1	1	30	4,3478
"422103"	Technik obsługi turystycznej*	0	0	0	25	0
"422402"	Technik hotelarstwa*	49	4	4	47	8,1633
"431103"	Technik rachunkowości*	20	0	0	8	0

"512001"	Kucharz*	0	0	0	0	0
"514105"	Technik usług fryzjerskich*	71	1	1	67	1,4085
"514207"	Technik usług kosmetycznych*	37	0	0	33	0
"522305"	Technik handlowiec*	36	0	0	34	0
"532102"	Opiekun medyczny*	11	1	1	33	9,0909
Wykształcenie średnie ogólnokształcące						
"000000"	Bez zawodu	1205	26	26	1150	2,1577
Wykształcenie zasadnicze zawodowe						
"512002"	Kucharz małej gastronomii*	22	2	2	21	9,0909
"514101"	Fryzjer*	16	2	2	26	12,5
"522301"	Sprzedawca*	20	2	2	12	10
"611303"	Ogrodnik*	1	0	0	0	0
"613003"	Rolnik*	3	0	0	4	0
"711202"	Murarz*	28	0	0	6	0
"712603"	Monter instalacji gazowych*	0	0	0	0	0
"712604"	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	4	0	0	0	0
"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	10	0	0	37	0
"713101"	Malarz - tpeciarnik*	1	1	1	0	100
"713201"	Lakiernik*	8	1	1	7	12,5
"721306"	Błacharz samochodowy*	0	0	0	0	0
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	49	3	3	55	6,1224
"741103"	Elektryk*	5	1	1	2	20
"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	22	1	1	13	4,5455
"751105"	Rzeźnik - wędliniarz*	1	0	0	2	0
"751201"	Cukiernik*	9	1	1	11	11,1111
"751204"	Piekarz*	12	0	0	4	0
"752205"	Stolarz*	9	1	1	9	11,1111
"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	0	0	0	0	0
"911205"	Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej*	0	0	0	1	0

Źródło: Dane statystyczne źródłowe Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za 2011 rok, GUS o liczbie przewidywanych absolwentów w 2012 roku, obliczenia własne.

Uwaga: Pod pojęciem bezrobotny absolwent należy rozumieć bezrobotnego w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły

Z dostępnych danych statystycznych wynika, że w 2011 roku szkoły ponadgimnazjalne: średnie i policealne oraz zasadnicze szkoły zawodowe funkcjonujące w Łomży ukończyło 2396 młodych ludzi:

1. policealne – 355 osób, które stanowiły 14,8% całej populacji absolwentów;
2. średnie techniczne (technika, licea profilowane) – 616 osób, czyli 25,7% j.w.;
3. licea ogólnokształcące – 1205 osób tj. 50,3% j.w.;

4. zasadnicze zawodowe – 220 osób, tj. 9,2% j.w.

Porównując do poprzedniego roku zaobserwowano dalsze zmniejszanie się liczby absolwentów szkół policealnych (o 52 osoby, czyli 12,8%, podczas gdy populacja absolwentów ogółem zmniejszyła się zaledwie o 4,0%) i szkół zasadniczych zawodowych (o 42 osoby, tj. 16,0%). Nieznacznie wzrosła liczba absolwentów techników i liceów profilowanych – o 30 osób, czyli 5,1%. Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że nie jest to dobry kierunek zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy. Z monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych można jednoznacznie wywnioskować, że największe zapotrzebowanie lokalnych pracodawców jest na pracowników o konkretnych specjalistycznych umiejętnościach, zawodowych i o niższym poziomie wykształcenia. Absolwenci szkół kształcących w zawodach i legitymujący się uprawnieniami są najchętniej zatrudniani.

Ciągle największą populację absolwentów, wśród kończących szkoły ponadgimnazjalne funkcjonujące w Łomży tworzyły osoby nie posiadające zawodu – 1205. Ta subpopulacja stanowiła ponad 50% wszystkich absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z Łomży.

Wśród posiadających zawód najliczniej reprezentowane były zawody: ratownik medyczny – 80 absolwentów, technik usług fryzjerskich – 71, technik technologii żywności – 69, technik farmaceutyczny – 66, technik weterynarii – 68, technik ekonomista – 60, technik hotelarstwa i mechanik pojazdów samochodowych – po 49, technik administracji – 38, plastik i technik żywienia i gospodarstwa domowego – po 32 osoby, technik usług kosmetycznych – 37, technik handlowiec – 36, technik budownictwa – 30.

Należy również zauważyć, że żaden z powyżej wymienionych zawodów nie należał do deficytowych na lokalnym rynku pracy w mieście Łomży w 2011 roku.

W wielu zawodach i specjalnościach nie przybyło absolwentów na lokalny rynek pracy, jak również nie są przewidywani w roku 2012. Do nich należą: technik elektryk, technik rolnik, kucharz, monter instalacji gazowych, mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych.

Na koniec 2011 roku w rejestrach bezrobotnych było tylko 59 bezrobotnych absolwentów ze szkół z terenu miasta Łomża, czyli 2,5% (o 2,3 punktu procentowego mniej niż w analogicznym okresie roku 2010) wszystkich, którzy ukończyli szkołę w tym roku. Największą grupę 26 osobową tworzyły osoby z wykształceniem ogólnym.

Z prezentowanych danych statystycznych wynika więc, że ponad 97% tegorocznych absolwentów skutecznie weszło na rynek pracy. Należy jednak wziąć pod uwagę, że znakomita większość podjęła dalszą edukację przesuając w czasie rzeczywiste rozpoczęcie drogi zawodowej.

Zaprezentowane powyżej dane liczbowe nie do końca odzwierciedlają losy absolwentów szkół funkcjonujących na terenie Łomży i należy je interpretować z dużą ostrożnością. Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Edukacji Narodowej – Departamentu Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego legitymowanie się przez daną osobę wyłącznie świadectwem ukończenia szkoły kształcącej w zawodzie nie jest wystarczającym potwierdzeniem nabycia przez tę osobę specjalistycznych kwalifikacji. Warunkiem koniecznym do uzyskania dyplomu, czyli zawodu jest przystąpienie absolwenta do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i uzyskanie wyniku pozytywnego. W takim przypadku absolwent otrzymuje dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w wyuczonym zawodzie.

W informacji do GUS-u, szkoły z miasta Łomża prowadzące szkolenie zawodowe podały, że wszyscy absolwenci je kończące posiadają kwalifikacje zawodowe, tymczasem absolwenci

tych szkół zgłaszający się do urzędu pracy niestety nie mają dokumentów potwierdzających nabyte umiejętności zawodowe. Osoby te więc są rejestrowane jako nie posiadające zawodu. Stąd nie pojawiają się jako bezrobotni tych szkół, a faktycznie pozostają w rejestrach urzędu. Dlatego też nie można dokładnie oceniać skuteczności kształcenia młodzieży na potrzeby współczesnego rynku pracy przez szkoły z Łomży realizujące kształcenie zawodowe.

Odseparowanego komentarza wymaga sytuacja bezrobotnych absolwentów szkół wyższych działających w Łomży. Z dostępnych danych statystycznych wynika, że na koniec 2011 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży zarejestrowanych było 34 bezrobotnych absolwentów szkół wyższych mających siedzibę w mieście. I tak byli to absolwenci z:

- ✓ Wyższej Szkoły Agrobiznesu w Łomży – 4 osoby,
- ✓ Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości im. B. Jańskiego w Łomży – 7 osób,
- ✓ Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży – 23 osoby.

Tabela Nr 3. Absolwenci zarejestrowani w PUP w Łomży według szkół i zawodów w roku 2011 – dla miasta Łomża

Lp.	Nazwa szkoły	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2011
1.	Wyższa Szkoła Agrobiznesu w Łomży	213205	Inżynier rolnictwa	1
2.	Wyższa Szkoła Agrobiznesu w Łomży	214110	Towaroznawca	2
3.	Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży	214503	Inżynier technologii żywności	2
4.	Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży	222101	Pielęgniarka	4
5.	Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży	233025	Nauczyciel wychowania fizycznego	1
6.	Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży	234118	Nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej	1
7.	Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości im. B. Jańskiego w Łomży	235107	Pedagog	4
8.	Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości im. B. Jańskiego w Łomży	242190	Pozostali specjaliści ds. zarządzania i organizacji	2
9.	Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży	242190	Pozostali specjaliści ds. zarządzania i organizacji	13
10.	Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości im. B. Jańskiego w Łomży	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	1
11.	Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	2
12.	Wyższa Szkoła Agrobiznesu w Łomży	252302	Inżynier systemów i sieci komputerowych	1
13.	Technikum Nr 4 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Nr 4 im. M. Skłodowskiej w Łomży	311204	Technik budownictwa	1
14.	Technikum Nr 5 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Nr 5 w Łomży	311408	Technik elektronik	1

15.	1	Technikum Nr 5 w Zespole Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących Nr 5 w Łomży	311410	Technik mechatronik	1
16.		Technikum Nr 5 w Zespole Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących Nr 5 w Łomży	311504	Technik mechanik	2
17.		Akademicka Szkoła Policealna przy Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży	321301	Technik farmaceutyczny	1
18.		IV LO w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Nr 4 im. M. Skłodowskiej w Łomży	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	2
19.		Technikum Nr 7 im. L. Bojanusa w Zespole Szkół Weterynaryjnych i Ogólnokształcących w Łomży	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	1
20.		Technikum Nr 6 w Zespole Szkół Ekonomicznych Ogólnokształcących Nr 6 w Łomży	331403	Technik ekonomista	1
21.		Technikum Nr 5 w Zespole Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących Nr.5 w Łomży	351203	Technik informatyk	1
22.		Technikum Nr 4 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Nr 4 im. M. Skłodowskiej w Łomży	422402	Technik hotelarstwa	1
23.		Technikum Nr 5 w Zespole Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących Nr.5 w Łomży	422402	Technik hotelarstwa	3
24.		I Uzupełniające LO dla Dorosłych przy Zespole Centrów Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Łomży	512001	Kucharz	1
25.		Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Łomży	512002	Kucharz małej gastronomi	1
26.		ZSZ ZDZ w Łomży	522302	Kucharz małej gastronomi	1
27.		Prywatna Szkoła Policealna dla Dorosłych Twoja Szkoła w Łomży	514101	Fryzjer	1
28.		Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Łomży	514101	Fryzjer	1
29.		ZSZ ZDZ w Łomży	514101	Fryzjer	1
30.		Policealne Studium Fryzjerskie dla Dorosłych w Łomży	514105	Technik usług fryzjerskich	1
31.		ZSZ ZDZ w Łomży	522301	Sprzedawca	2
32.		Technikum Nr 6 w Zespole Szkół Ekonomicznych Ogólnokształcących Nr 6 w Łomży	522305	Technik handlowiec	1
33.		Akademicka Szkoła Policealna przy Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży	532102	Opiekun medyczny	1
34.		ZSZ ZDZ w Łomży	713101	Malarz -tapeciarsz	1
35.		ZSZ ZDZ w Łomży	713201	Lakiernik	1
36.		ZSZ Nr 5 w Zespole Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących w Łomży	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	3
37.		ZSZ Nr 5 w Zespole Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących w Łomży	723105	Mechanik samochodów osobowych	1
38.		ZSZ ZDZ w Łomży	723105	Mechanik samochodów osobowych	1
39.		ZSZ ZDZ w Łomży	741103	Elektryk	1
40.		ZSZ Nr 5 w Zespole Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących w Łomży	741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych	1
41.		ZSZ ZDZ w Łomży	751201	Cukiernik	2
42.		Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Łomży	752205	Stolarz	1
43.		I Uzupełniające LO dla Dorosłych przy Zespole Centrów Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego	000000	Bez zawodu	4

	w Łomży			
44.	I LO dla Dorosłych przy Zespole Centrów Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Łomży	000000	Bez zawodu	1
45.	II LO w Kolnie	000000	Bez zawodu	1
46.	LO dla Dorosłych w Łomży	000000	Bez zawodu	1
47.	III LO im. Żołnierzy Obwodu Łomż. AK w Łomży	000000	Bez zawodu	2
48.	IV LO w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Nr 4 im. M. Skłodowskiej w Łomży	000000	Bez zawodu	1
49.	Liceum Profilowane Nr 6 w Zespole Szkół Ekonomicznych Ogólnokształcących Nr 6 w Łomży	000000	Bez zawodu	1
50.	V LO w Zespole Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących Nr 5 w Łomży	000000	Bez zawodu	3
51.	VI LO w Zespole Szkół Ekonomicznych Ogólnokształcących Nr 6 w Łomży	000000	Bez zawodu	1
52.	VII LO w ZSWIO w Łomży	000000	Bez zawodu	6
53.	Policealna Szkoła Prawno – Administracyjna Żak w Łomży	000000	Bez zawodu	1
54.	Technikum Nr 4 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Nr 4 im. M. Skłodowskiej w Łomży	000000	Bez zawodu	3
55.	Technikum w Marianowie	000000	Bez zawodu	1
56.	Zespół Szkół Mechanicznych w Łomży	000000	Bez zawodu	1
57.	ZSZ Nr.4 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. M. Skłodowskiej w Łomży	000000	Bez zawodu	1
58.	LO im. B. Jańskiego w Łomży	000000	Bez zawodu	5
59.	Prywatne Uzupełniające LO dla Dorosłych w Łomży	000000	Bez zawodu	4
60.	Technikum Nr 5 w Zespole Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących Nr 5 w Łomży	000000	Bez zawodu	4
61.	Technikum Nr 6 w Zespole Szkół Ekonomicznych Ogólnokształcących Nr 6 w Łomży	000000	Bez zawodu	1
62.	Technikum Nr 7 im. L. Bojanusa w Zespole Szkół Weterynaryjnych i Ogólnokształcących w Łomży	000000	Bez zawodu	17
63.	Technikum Nr 9 przy Zespole Szkół Drzewnych i Gimnazjalnych w Łomży	000000	Bez zawodu	5
64.	Technikum ZDZ w Łomży	000000	Bez zawodu	1
65.	ZSZ Nr 5 w Zespole Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących w Łomży	000000	Bez zawodu	2
66.	Akademicka Szkoła Policealna przy Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości	000000	Bez zawodu	1
Razem				140

Źródło: Dane statystyczne źródłowe Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży za 2011 rok na podstawie bazy bezrobotnych, obliczenia własne.

Brak danych o wielkości populacji absolwentów wg zawodów z uczelni z terenu Łomży uniemożliwia wnioskowanie na temat trafności doboru kierunków kształcenia w aspekcie potrzeb współczesnego rynku pracy. Relatywnie mała liczba bezrobotnych absolwentów tych uczelni pozostających bez pracy (zarejestrowanych w urzędzie) uprawnia do stwierdzenia, że oferowane przez uczelnie kierunki studiów umożliwiają znakomitej części

absolwentów podjęcie pracy w zawodzie bądź przygotowują skutecznie do szybkiego przekwalifikowania.

Problematyczne w tej sytuacji jest też prognozowanie wielkości napływu wykwalifikowanej siły roboczej w konkretnych zawodach i specjalnościach na lokalny rynek pracy w drugiej połowie 2012 roku.

Takiej prognozy nie można również dokonać dla szkół średnich prowadzących kształcenie zawodowe i policealnych ponieważ trudno jest przewidzieć jaka część absolwentów tych szkół przystąpi do egzaminu i uzyska wynik pozytywny, potwierdzający umiejętności i wiadomości z zakresu danego zawodu. Należy przypuszczać, na podstawie danych z roku 2011, że duży odsetek tegorocznych absolwentów nie będzie posiadał dyplomu potwierdzającego posiadanie zawodu, w którym de facto kształcili się w czasie nauki w szkole. Będą to więc w dalszym ciągu osoby bez zawodu wymagające zaangażowania nowych środków finansowych – np. Funduszu Pracy – w celu nabycia nowych umiejętności zawodowych.

Przewiduje się, że w roku szkolnym 2011/2012 na rynek pracy wejdzie 2456 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych stopnia średniego, czyli o 2,5% więcej niż w roku 2011. Wśród nich wykształcenie ogólne będzie posiadało 1150 osób (o 4,6% mniej niż w 2011 roku), średnie techniczne i policealne 1096 (12,9% więcej niż w 2011 roku), a zasadnicze 210 (mniej o 4,5%). Trudno przewidzieć natomiast ilu z nich będzie legitymowało się zawodem.

Zakładając, że wszyscy absolwenci szkół realizujących kształcenie zawodowe zdobędą kwalifikacje zawodowe, to w 2012 roku najwięcej zasobów na rynek pracy w Łomży może wejść w następujących grupach: technik farmaceutyczny – 87 osób; ratownik medyczny – 74 absolwentów; technik administracji – 56; technik weterynarii – 56; technik usług fryzjerskich – 67; technik hotelarstwa – 47, mechanik pojazdów samochodowych – 55 absolwentów.

Wszystkie wymienione powyżej zawody, z których spodziewany jest największy napływ siły roboczej w drugiej połowie 2012 roku na lokalny rynek pracy niestety należą do grupy silnie nadwyżkowych i lokalni pracodawcy w ostatnim okresie czasu nie zgłaszali na nie zapotrzebowania.

POWIAT ŁOMŻYŃSKI

W 2011 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży zgłosiło się 436 absolwentów (bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki) z terenu Powiatu Łomżyńskiego. Osoby te stanowiły 46,3% wszystkich nowo zarejestrowanych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z obszaru działania Urzędu pracy w Łomży. Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców powiatu absolwenci stanowili 17,4%.

Na koniec 2011 roku w ewidencji PUP w Łomży zarejestrowanych było 244 bezrobotnych absolwentów z powiatu łomżyńskiego. Bezrobotni absolwenci stanowili więc 10,1% wszystkich zarejestrowanych w tym czasie z terenu Powiatu Łomżyńskiego. Wśród tej grupy bezrobotne kobiety stanowiły 60,2% i było ich 147. Może to wskazywać, że na powiatowym rynku pracy chętniej zatrudniani są młodzi mężczyźni. 102 bezrobotnych absolwentów, czyli 41,8% nie posiadało zawodu.

Bezrobotni absolwenci z powiatu zarejestrowani byli w 75 zawodach i specjalnościach. Udział żadnego z zawodów w ogólnej liczbie bezrobotnych absolwentów posiadających kwalifikacje nie przekraczał 6,0% ogółu tej kategorii. Najwięcej bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych było w zawodzie: pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji

– 7 osób (5,22% wśród absolwentów posiadających zawód); technik mechanizacji rolnictwa – 6 (4,48%); technik ekonomista, sprzedawca – po 5 osób (3,73%); technik mechanik, technik usług fryzjerskich i mechanik pojazdów samochodowych – po 4 (2,99%). W pozostałych 9 zawodach populacje absolwentów nie przekraczały 3 osób, a ich udział w ogółem posiadających kwalifikacje zawodowe ukształtował się na poziomie 2,23%. W 13 grupach zawodów i specjalności było po 2 bezrobotnych absolwentów z udziałem posiadających zawód na poziomie 1,49%. Natomiast w pozostałych 45 zanotowano po jednym bezrobotnym absolwencie (0,75% j.w.).

Tabela Nr 4. Liczba i struktura bezrobotnych absolwentów w Powiecie Łomżyńskim posiadających zawód w 2011 roku

Stan na koniec okresu

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni absolwenci-razem	Bezrobotni absolwenci-kobiety	Udział bezrobotnych absolwentów w grupie zawodowej w %	Struktura bezrobotnych absolwentów posiadających zawód w %
1.	"000000"	Bez zawodu	692	81	39	11,7	*****
2.	"242190"	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	9	7	4	77,78	5,22
3.	"311512"	Technik mechanizacji rolnictwa*	16	6	0	37,5	4,48
4.	"331403"	Technik ekonomista*	47	5	2	11,11	3,73
5.	"522301"	Sprzedawca*	118	5	5	4,24	3,73
6.	"311504"	Technik mechanik*	25	4	0	16	2,99
7.	"514105"	Technik usług fryzjerskich*	4	4	4	100	2,99
8.	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	35	4	0	11,43	2,99
9.	"214503"	Inżynier technologii żywności	3	3	2	100	2,23
10.	"242217"	Specjalista administracji publicznej	16	3	2	18,75	2,23
11.	"242222"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	4	3	3	75	2,23
12.	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	28	3	3	7,14	2,23
13.	"263102"	Ekonomista	10	3	3	30	2,23
14.	"264302"	Filolog - filologia obcojęzyczna	5	3	2	60	2,23
15.	"314207"	Technik rolnik*	19	3	0	1,79	2,23
16.	"314403"	Technik technologii żywności*	4	3	3	75	2,23
17.	"422402"	Technik hotelarstwa*	15	3	2	20	2,23
18.	"213105"	Biolog	3	2	2	66,67	1,49
19.	"228301"	Fizjoterapeuta	2	2	2	100	1,49
20.	"235107"	Pedagog	9	2	1	22,22	1,49
21.	"261906"	Prawnik legislator	2	2	1	100	1,49
22.	"311204"	Technik budownictwa*	15	2	0	13,33	1,49
23.	"311408"	Technik elektronik*	2	2	0	100	1,49
24.	"314412"	Technik technologii żywności - przetwórstwo mleczarskie	28	2	2	7,14	1,49

25.	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	15	2	1	13,33	1,49
26.	"324002"	Technik weterynarii*	3	2	1	66,67	1,49
27.	"325511"	Technik ochrony środowiska*	12	2	0	16,67	1,49
28.	"514101"	Fryzjer*	23	2	2	8,69	1,49
29.	"712604"	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	3	2	0	66,67	1,49
30.	"752205"	Stolarz*	32	2	0	6,25	1,49
31.	"213205"	Inżynier rolnictwa	17	1	1	5,88	0,75
32.	"213207"	Inżynier zootechniki	2	1	1	50	0,75
33.	"214110"	Towaroznawca	1	1	1	100	0,75
34.	"214202"	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	2	1	0	50	0,75
35.	"214302"	Inżynier inżynierii środowiska - gospodarka wodna i hydrologia	1	1	1	100	0,75
36.	"241103"	Specjalista do spraw rachunkowości	1	1	1	100	0,75
37.	"242218"	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	8	1	1	12,5	0,75
38.	"242219"	Specjalista do spraw integracji europejskiej	1	1	1	100	0,75
39.	"242227"	Specjalista zarządzania kryzysowego	1	1	0	100	0,75
40.	"263204"	Socjolog	10	1	1	10	0,75
41.	"263302"	Historyk	2	1	0	50	0,75
42.	"264303"	Filolog - filologia polska	1	1	1	100	0,75
43.	"311303"	Technik elektryk*	1	1	0	100	0,75
44.	"311410"	Technik mechatronik*	2	1	0	50	0,75
45.	"314202"	Technik architektury krajobrazu*	2	1	1	50	0,75
46.	"314411"	Technik technologii żywności - przetwórstwo mięsne	10	1	1	10	0,75
47.	"325402"	Technik masażysta*	1	1	1	10	0,75
48.	"325905"	Opiekunka dziecięca*	2	1	1	50	0,75
49.	"331402"	Technik agrobiznesu*	5	1	0	20	0,75
50.	"332101"	Agent ubezpieczeniowy	1	1	1	100	0,75
51.	"334306"	Technik administracji*	6	1	1	16,67	0,75
52.	"343204"	Plastyk*	1	1	1	100	0,75
53.	"411004"	Technik prac biurowych*	11	1	0	9,09	0,75
54.	"412001"	Sekretarka	2	1	1	50	0,75
55.	"422701"	Ankieter	2	1	0	50	0,75
56.	"431102"	Fakturzystka	2	1	1	50	0,75
57.	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	14	1	1	7,14	0,75
58.	"524904"	Hostessa	1	1	1	100	0,75
59.	"541390"	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	1	1	1	100	0,75
60.	"711202"	Murarz*	32	1	0	3,125	0,75
61.	"712204"	Posadzkarz*	2	1	0	50	0,75
62.	"722301"	Frezer	2	1	0	50	0,75
63.	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	13	1	0	7,69	0,75

64.	"723390"	Pozostali mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	3	1	0	33,33	0,75
65.	"741101"	Elektryk instalacji elektrycznych	3	1	0	33,33	0,75
66.	"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	2	1	0	50	0,75
67.	"751201"	Cukiernik*	25	1	1	4	0,75
68.	"751204"	Piekarz*	22	1	0	4,54	0,75
69.	"753105"	Krawiec*	35	1	1	2,86	0,75
70.	"753303"	Szwaczka	6	1	1	16,67	0,75
71.	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	19	1	0	5,26	0,75
72.	"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	15	1	0	6,67	0,75
73.	"931301"	Robotnik budowlany	44	1	0	2,27	0,75
74.	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	9	1	1	11,11	0,75
75.	"933304"	Robotnik magazynowy	9	1	1	11,11	0,75
76.	"951003"	Rozlepiacz afiszy	1	1	1	100	0,75
Ogółem			2169**	215	113	*****	100

Źródło: Dane statystyczne źródłowe Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za 2011 rok, obliczenia własne.

Uwaga: Pod pojęciem bezrobotny absolwent należy rozumieć bezrobotnego w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły

*- zawód szkolny

Należy również podkreślić, że bezrobotni absolwenci pojawili się tylko w 23,5% grup zawodów i specjalności notowanych na powiatowym rynku pracy na koniec 2011 roku (319 grup).

Większość z zawodów, w których pojawiają się bezrobotni absolwenci jest obciążona dość wysokim bezrobociem. Należą do nich: pozostali specjaliści do spraw zarządzania – bezrobotni absolwenci stanowią 77,8% bezrobotnych w tej grupie zawodowej (9 osób); specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, technik technologii żywności – 75% (na 4 bezrobotnych, 3 absolwentów); biolog, monter urządzeń sanitarnych, technik weterynarii – 66,7% (3/2); filolog – filologia obcojęzyczna – 60% (5/3).

Na powiatowym rynku przy notowane są też grupy zawodowe, w których 100% bezrobotnych to osoby w okresie do 12 miesięcy od ukończenia szkoły, ale z uwagi na ich bardzo małą liczebność nie mają większego znaczenia dla lokalnego rynku pracy. Do grup zawodów i specjalności, w których zarejestrowani są sami absolwenci należą: technik usług fryzjerskich, inżynier technologii żywności, fizjoterapeuta, prawnik legislator, technik elektronik, towaroznawca.

W 2011 roku w Powiecie Łomżyńskim szkoły ponadgimnazjalne ukończyło 106 uczniów, w tym: szkoły policealne ukończyło 13 osób, czyli 12,3% ogółu absolwentów, średnie techniczne (technika, licea zawodowe) – 62 (58,5%), licea ogólnokształcące – 10 (9,4%) osób oraz zasadnicze szkoły zawodowe 21 (19,8%) młodych ludzi.

Tabela Nr 5. Struktura zawodowa absolwentów wg poziomu wykształcenia i zawodów w Powiecie Łomżyńskim w latach 2011 i 2012

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2011	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2011	w tym Bezrobotni absolwenci ze szkół danego powiatu	Przewidywani absolwenci w roku 2012	(5):(3) w %
1	2	3	4	5	6	7
Wykształcenie policealne i średnie zawodowe						
"311512"	Technik mechanizacji rolnictwa*	34	3	3	31	8,8235
"314207"	Technik rolnik*	41	0	0	65	0
Wykształcenie średnie ogólnokształcące						
"000000"	Bez zawodu	10	1	1	19	10
Wykształcenie zasadnicze zawodowe						
"514101"	Fryzjer*	0	0	0	0	0
"613003"	Rolnik*	0	0	0	0	0
"713201"	Lakiernik*	0	0	0	1	0
"721301"	Błacharz*	0	0	0	1	0
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	0	0	0	0	0
"741103"	Elektryk*	0	0	0	0	0
"751201"	Cukiernik*	0	0	0	0	0
"751204"	Piekarz*	0	0	0	0	0
"752205"	Stolarz*	0	0	0	0	0
"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	21	1	1	0	4,7619

Źródło: Dane statystyczne źródłowe Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za 2011 rok, obliczenia własne.

* - pod pojęciem bezrobotny absolwent należy rozumieć bezrobotnego w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły

Najwięcej absolwentów ukończyło kształcenie w zawodzie: technika rolnika - 41 osób, czyli 38,7% wszystkich absolwentów. Kategoria ta charakteryzuje się brakiem zarejestrowanych absolwentów na koniec 2011 roku. Brak bezrobotnych w tej kategorii zawodowej najprawdopodobniej wynika z podjęcia pracy w gospodarstwach rodzinnych.

Kolejnym dość licznym zawodem jest technik mechanizacji rolnictwa (34 osoby, tj. 32,1%). Na koniec omawianego okresu w Urzędzie zarejestrowanych było 3 bezrobotnych absolwentów, którzy stanowili 8,8% wszystkich kończących naukę w tym zawodzie w 2011 roku. Natomiast w zawodzie mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych w 2010 roku przybyło 21 absolwentów, z czego tylko jeden był zarejestrowany w ewidencji bezrobotnych na koniec 2011 roku.

Tabela Nr 6. Absolwenci zarejestrowani w PUP w Łomży według szkół i zawodów w roku 2011 Powiat Łomżyński

Lp.	Nazwa szkoły	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2011
1.	Technikum w Marianowie	311512	Technik mechanizacji rolnictwa	3
2.	ZSZ w Marianowie	723308	Mechanik maszyn rolniczych	1
3.	LO w Jedwabnym	000000	Bez zawodu	1
4.	Technikum w Marianowie	000000	Bez zawodu	4
5.	ZSZ w Marianowie	000000	Bez zawodu	1
Razem				10

Źródło: Dane statystyczne źródłowe Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za 2011 rok, obliczenia własne.

* - pod pojęciem bezrobotny absolwent należy rozumieć bezrobotnego w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły

Przypuszczać można, że część ubiegłorocznych absolwentów znajdzie pracę poprzez „samozatrudnienie” lub podjęcie dalszą naukę.

Wszystkie powyżej wymienione zawody należą do silnie nadwyżkowych, czyli wartości ich wskaźników nadwyżki są bliskie 0 i przewiduje się, że takimi pozostaną w najbliższej przyszłości.

Z danych statystycznych wynika, że w 2012 roku na lokalny rynek pracy wejdzie 117 nowych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu. „Napływające” zasoby siły roboczej w roku bieżącym na lokalny rynek pracy, niestety nie należą do grup zawodów poszukiwanych przez pracodawców.

W związku z brakiem informacji o zapotrzebowaniu pracodawców na pracowników o w/w specjalnościach trudno oceniać szanse tej grupy bezrobotnych na lokalnym rynku pracy.

Wnioski

1. Ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych powinien być użytecznym narzędziem dla władz oświatowych w procesach:
  - reformowania struktury i treści kształcenia zawodowego (szczególnie w aspekcie dużego „napływu” bezrobotnych absolwentów bez kwalifikacji zawodowych – brak zdanego egzaminu dyplomowego – mimo ukończenia szkół kształcących w zawodzie),
  - podejmowania przez władze oświatowe decyzji o kontynuacji kształcenia w obecnych rozmiarach w zawodach wysoce nadwyżkowych,
  - świadomego podejmowania decyzji o wdrażaniu nowych kierunków kształcenia, w warunkach obecnego systemu edukacji i ponoszenia za nie pełnej odpowiedzialności;

2. Monitorowanie zawodów nadwyżkowych prowadzone w dłuższej perspektywie czasu, może zapobiegać „kształceniu dla bezrobocia” przez system szkolnictwa zawodowego.
3. Na terenie działania Urzędu Pracy w Łomży system edukacji promuje zatrudnianie mężczyzn. Koniecznym jest rozważyć dopasowanie struktury kształcenia do potrzeb rynku pracy.
4. Przewagę bezrobotnych kobiet w grupie w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, na lokalnym rynku pracy, sankcjonują najprawdopodobniej następujące przyczyny:
  - kobiety – w porównaniu do mężczyzn – konsekwentniej poszukują zatrudnienia w zawodzie wyuczonym;
  - niższa aktywność (szczególnie na terenach wiejskich) w poszukiwaniu pracy wśród kobiet;
  - czynniki osobowościowe wynikające z płci, oraz słaba promocja kształcenia ustawicznego jako narzędzia, umożliwiającego elastyczne dostosowywanie się do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców;
  - prawie na pewno naruszenie przez lokalnych pracodawców równości szans wg płci przy zatrudnianiu;
  - czynniki kulturowe i nadal bardzo tradycyjne postrzeganie funkcji społecznej kobiety w rodzinie;
  - niedostateczna promocja aktywnej postawy na rynku pracy oraz niedostosowany system kształcenia do wymagań pracodawców.
5. Należałoby rozważyć przywrócenie obowiązku zdawania egzaminu dyplomowego przez uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe przed otrzymaniem świadectw ukończenia danej szkoły. Obecna formuła zaprzecza idei uczenia młodzieży w tego typu szkołach. Większość absolwentów zgłaszających się do urzędu pracy nie posiada zawodu, a więc nakłady finansowełożone na wykształcenie tych młodych ludzi zostały wykorzystane nieefektywnie z ekonomicznego punktu widzenia.
6. Obserwuje się wzrost nakładów środków Funduszu Pracy na przekwalifikowania lub szkolenia zawodowe absolwentów szkół realizujących kształcenie zawodowe.